

384L0450

19.9.84

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS OFFICIELLA TIDNING

Nr L 250/17

RÅDETS DIREKTIV

av den 10 september 1984

om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om vilseledande reklam

(84/450/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 100 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande⁽²⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁽³⁾, och

med beaktande av följande:

Nu gällande lagar mot vilseledande reklam i medlemsstaterna skiljer sig åt på väsentliga punkter. Eftersom reklam når ut över de enskilda medlemsstaternas gränser, inverkar den direkt på upprättandet av en väl fungerande gemensam marknad.

Vilseledande reklam kan leda till en snedvridning av konkurrensen inom den gemensamma marknaden.

Reklam, vare sig den leder till ett avtal eller inte, påverkar konsumenternas ekonomiska välfärd.

Vilseledande reklam kan få till följd att en konsument fattar beslut som är till förfång för honom i samband med att han skaffar sig varor eller annan egendom eller utnyttjar tjänster.

Skillnaden mellan lagarna i medlemsstaterna leder i många fall inte bara till otillräckligt konsumentskydd utan hindrar också genomförandet av annonskampanjer utanför ett lands gränser och påverkar på så sätt det fria utbytet av varor och tjänster.

Europeiska gemenskapens andra konsumentpolitiska program⁽⁴⁾ föreskriver lämpliga åtgärder mot vilseledande och otillbörlig reklam.

Rent allmänt ligger det i den stora allmänhetens intresse liksom det även är till fördel för konsumenterna och alla näringsidkare som i konkurrens med andra är verksamma inom den gemensamma marknaden att i första hand harmonisera de nationella bestämmelserna mot vilseledande reklam. I ett andra skede kan man behandla otillbörlig och i nödvändig utsträckning jämförande reklam på grundval av lämpliga förslag från kommissionen.

Objektiva minimikriterier bör i detta syfte fastställas för att man skall kunna avgöra om viss reklam är vilseledande.

De lagar som medlemsstaterna antar mot vilseledande reklam måste vara ändamålsenliga och effektiva.

Personer eller organisationer, som enligt nationell lagstiftning anses ha ett rättmätigt intresse i saken, måste ha möjligheter att inleda förfaranden mot vilseledande reklam, antingen inför domstol eller inför en förvaltnings-

(¹) EGT nr C 70, 21.3.1978, s. 4.

(²) EGT nr C 140, 5.6.1979, s. 23.

(³) EGT nr C 171, 9.7.1979, s. 43.

(⁴) EGT nr C 133, 3.6.1981, s. 1.

myndighet som är behörig att behandla klagomål eller att inleda lämpliga, rättsliga förfaranden.

Det bör stå varje medlemsstat fritt att besluta om huruvida de skall ge domstolarna och förvaltningsmyndigheterna befogenhet att kräva att andra vedertagna metoder först tillgrips för att behandla klagomålet.

Domstolarna eller förvaltningsmyndigheterna måste ha befogenheter att påbjuda eller åstadkomma att vilseledande reklam upphör.

Det kan i vissa fall kan vara önskvärt att förbjuda vilseledande reklam, till och med innan den publiceras. Men detta innebär inte på något sätt att medlemsstaterna är tvingade att införa regler som kräver systematisk förhandsgranskning av reklam.

En bestämmelse skall antas om ett snabbförfarande, som gör det möjligt att vidta åtgärder med tillfällig eller slutgiltig verkan.

Det kan vara önskvärt att beordra offentliggörande av beslut som fattats av domstolar eller förvaltningsmyndigheter eller av beriktigande förklaringar för att undanröja alla fortsatta verkningar av vilseledande reklam.

Förvaltningsmyndigheterna måste vara opartiska, och deras myndighetsutövning måste kunna bli föremål för rättslig prövning.

Den frivilliga kontroll som självreglerande organ utför för att undanröja vilseledande reklam kan leda till att man slipper tillgripa administrativa eller rättsliga åtgärder, och den bör därför uppmuntras.

Annonsören skall på lämpligt sätt kunna bevisa riktigheten av de faktiska påståenden han framför i sin reklam, och i vissa fall kan domstolen eller en förvaltningsmyndighet besluta om detta.

Detta direktiv får inte hindra en medlemsstat från att bibehålla eller anta bestämmelser i avsikt att försäkra sig om ett mera omfattande skydd för konsumenter, näringsidkare och den stora allmänheten.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Avsikten med detta direktiv är att skydda konsumenterna, dem som bedriver närings- eller affärsverksamhet eller som utövar hantverk eller ett fritt yrke och den stora

allmänheten mot vilseledande reklam och de otillbörliga följderna av denna.

Artikel 2

I detta direktiv avses med

1. *reklam*: varje form av framställning i samband med närings- eller affärsverksamhet, hantverk eller yrkesutövning för att främja tillhandahållandet av varor eller tjänster, däribland fast egendom, rättigheter och skyldigheter,
2. *vilseledande reklam*: all reklam som på något sätt, däribland genom sin presentation, vilseleder eller sannolikt kommer att vilseleda de personer den riktar sig till eller dem som nås av den, och som genom sin vilseledande karaktär sannolikt kommer att påverka deras ekonomiska beteende, eller som av dessa skäl skadar eller sannolikt kommer att skada en konkurrent,
3. *person*: varje fysisk eller juridisk person.

Artikel 3

När man skall avgöra om viss reklam är vilseledande skall hänsyn tas till alla inslagen i reklamen och särskilt till sådan information som reklamen innehåller om följande:

- a) De utmärkande egenskaperna för varor eller tjänster, som t.ex. tillgänglighet, beskaffenhet, utförande, sammansättning, tillverkningsmetod och tillverknings- eller leveransdatum, ändamålsenlighet, användningsområden, kvantitet, specifikation, geografiskt eller kommersiellt ursprung eller det resultat man kan förvänta sig av användningen, eller resultat från provningar och undersökningar som utförts på varorna eller tjänsterna ifråga.
- b) Priset eller hur priset beräknas och leveransvillkoren för varorna eller utförandet av tjänsterna ifråga.
- c) Annonsörens status, hans näringskännetecken och rättigheter, t.ex. hans identitet och finansiella tillgångar, hans meriter och de industriella, kommersiella eller immateriella rättigheter som han innehar, eller de priser och belöningar som han tilldelats.

Artikel 4

1. Medlemsstaterna skall i konsumenternas liksom även i konkurrenternas och den stora allmänhetens intresse säkerställa att det finns lämpliga och effektiva metoder för kontroll av vilseledande reklam.

Sådana metoder skall innefatta rättsliga bestämmelser enligt vilka personer eller organisationer, som enligt den nationella lagstiftningen anses ha ett rättmätigt intresse av att vilseledande reklam förbjuds, kan

- a) vidta rättsliga åtgärder mot sådan reklam, eller
- b) anmäla sådan reklam till en förvaltningsmyndighet som är behörig antingen att besluta i klagomål eller att inleda lämpliga rättsliga förfaranden.

Det skall ankomma på varje enskild medlemsstat att avgöra vilken av dessa möjligheter som skall tillämpas, och om domstolarna och förvaltningsmyndigheterna skall få rätt att kräva att andra etablerade medel först skall tillgripas för att behandla klagomålet, däribland de som nämns i artikel 5.

2. Genom de bestämmelser som anges i punkt 1 skall medlemsstaterna i de fall de anser sådana åtgärder nödvändiga med hänsyn till alla inblandades och särskilt det allmännas intressen ge domstolarna eller förvaltningsmyndigheterna befogenheter

- att besluta att den vilseledande reklamen skall upphöra, eller att besluta om lämpligt rättsligt förfarande för att få fram ett sådant beslut, eller
- om den vilseledande reklamen ännu inte publicerats men publiceringen är nära förestående, att besluta om förbud mot sådan publicering, eller inleda ett lämpligt rättsligt förfarande för att få fram ett sådant beslut.

Sådana åtgärder kan vidtas även om det inte finns bevis för faktisk förlust eller skada eller för uppsåt eller vårdslöshet från annonsörens sida.

Medlemsstaterna skall också ombesörja att de åtgärder som avses i första stycket, vidtas skyndsamt

- antingen med tillfällig verkan, eller
- med slutgiltig verkan,

varvid varje enskild medlemsstat har att avgöra vilket av de två alternativen som skall väljas.

Med hänsyn till att de fortsatta följdverkningarna av vilseledande reklam, som skall upphöra enligt ett slutgiltigt beslut, kan medlemsstaterna vidare tilldela domstolarna och förvaltningsmyndigheterna befogenhet

- att kräva hel eller delvis publicering av detta beslut och i sådan form de bedömer lämplig,
- att dessutom kräva publicering av beriktigande.

3. I fråga om förvaltningsmyndigheterna som avses i punkt 1 gäller följande:

- a) De måste vara så sammansatta att det inte finns anledning att tvivla på deras opartiskhet.
- b) De måste, när de behandlar ett klagomål, få full befogenhet att övervaka och genomdriva att deras beslut efterlevs.
- c) De måste som regel motivera sina beslut.

När de befogenheter som anges i punkt 2 utövas uteslutande av en förvaltningsmyndighet, skall skälen till beslutet alltid anges. Vidare måste det i detta fall fastställas ett förfarande så att varje otillbörlig eller oskäligen myndighetsutövning eller underlåtenhet att utöva dessa befogenheter kan bli föremål för rättslig prövning.

Artikel 5

Detta direktiv utesluter inte en frivillig kontroll av vilseledande reklam genom självreglerande organ, och inte heller att sådana organ anlitas av de personer och organisationer som avses i artikel 4, om sådana organs förfarande är tillgängligt utöver det rättsliga eller förvaltningsförfarande som omfattas av den artikeln.

Artikel 6

Medlemsstaterna skall tilldela domstolarna eller förvaltningsmyndigheterna befogenheter som i domstolsförfarandet eller förvaltningsförfarandet enligt artikel 4 ger dem följande befogenheter:

- a) Att kräva av annonsören att han lägger fram bevis för riktigheten av de faktiska påståenden han framför i sin reklam. Detta under förutsättning att ett sådant krav förefaller lämpligt på grund av omständigheterna i det särskilda fallet däribland de rättmätiga intressena hos annonsören och varje annan part i förfarandet.
- b) Att betrakta de faktiska påståendena som oriktiga, om bevisen som begärts in enligt a inte läggs fram eller bedöms otillräckliga av domstolen eller förvaltningsmyndigheten.

Artikel 7

Detta direktiv skall inte hindra medlemsstaterna från att bibehålla eller anta bestämmelser som avser att tillförsäkra konsumenterna, näringsidkarna och den stora allmänheten ett mera omfattande skydd.

Artikel 8

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 1 oktober 1986 och skall genast underrätta kommissionen om detta.

Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till alla bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 9

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 10 september 1984.

På rådets vägnar

P. O'TOOLE

Ordförande